

સુરતની સુંદરી

— અથવા —

કળીયુગની કાયલ.

૧૨૫ ૧૭૩-૨૫

પ્રખ્યાત ગાયનોનો
સંગ્રહ.

卐卐卐卐

Copy Right
by

C. M. Shah.

卐卐卐卐

કીર્તન —
બે આના.

卐卐卐卐

૧૯૨૫.

પ્રસિદ્ધ કર્તા

બુકસેલર મણીલાલ બાપશંકર બાસ.

૬. સ્ટેશન રોડ, બહરી બાહસ ફેક્ટરી સામુ-સુરત.

સાચી જિંદગી મેં પાડી
અમીરો
સાચી જિંદગી મેં પાડી

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૮-૭૫ ઘડીક

પુસ્તકનું નામ સુરતના સુરતી

વિષય ૬-૧૨-૧૫

સુરતની સુંદરી

અથવા

કળીયુગની કાચલ

૧' માંડલીક. -રાગ. આશાવરી-

છોડ સખી ચત્ર સંગ મેરે, તોહે વૃજમે કા'ન બુલાવત હે
 હોં તુમ બીન વાંકો ચયન પરત નહીં, ખાન પાન કધુ બાવત હે,
 મુગટ નહીં પહેનન હય, નહીં અંગ મુગધ લગાવત હે,
 ઘેનુ ચરાવન જાત સખી, વાહે બંસીનાદ ન બાવત હે.
 એસો હીયો તેરો કહીન બયો, તોહે લાજ શરમ નહીં આવત હે,
 કા જોગીજન ધ્યાન ધરત, બ્રહ્માદિક પાર ન પાવત હે.
 ગી પ્રીતમે ભુલ ગયો પ્રભુતા, તકસીર વો માફ કરાવત હે,
 બાત ન જુઠ કહું સજની, અબ કયા ઇતના તરસાવત હે.
 ૨ માંધાસે બેગે મીલો પ્યારી, વોનો તેરોહી નાજ ઉઠાવત હે.

મીશ માણુક. -રાગ કહેરવા-

હજારો મેરે કાનકા મોતી કાનકા મોતી, કાનકા મોતી-હ.
 એરે મોતી મેરા, કીચપડા હે, (૨) લે જમુનાજલ ઘોતી,
 ("કેસે ઘોતી") લે જમુના જલ ઘોતી—હજારો—(૨)
 અગલી બજાર મેરા, મોતીગુમાયા(૨) પીછલી બજાર ખડી રોતી,

(“કાયકુ રોતી”) પીછલી બજાર ખડી રોતી—હજારો—(૨)
એરે મોતી મેરા, લાખ ટકેકા (૨) ધર છતિયન પર સોતી (૨)
હજારો મેરે—(૨) કાનકા મોતી—(૨) હજારો મેરે—
“વાહરે વાહ બડા ભારી મોતી. હો હો હો હો.”

ભુદ્ધદેવ. —રાગ, ગઝલ.—

પડતી હવે મુજને ખખર, તુમાં જણાયે હર્ષ નહિ,
આ જગતની જંજળની, ચતુરાઇ તેં દીડી નહિ.
જ્યાં પ્રેમ મારો ઝળહળે, ત્યાં તેં દીધો બદલા ખરો,
ધરખારને છોડ્યા વિના યુક્તિ કશી સુજી નહીં.

હવે તો જો જરા બગી (૨)
ચોળી વિભૂતિ અંગ, બન્યો શું ચોળી (૨)

સમાધી જુડી દે ત્યાગી (૨)—હવે.

વિદાસી મહેલના વાસી, તને આ શી લગન લાગી (૨)
મંદુરાં પુષ્પને ત્યાગી ગ્રહા કાંટા શું હીન બાગી (૨)—હવે.
ઉંડી આશ ધારીને, મેં તારો સંગ કીધો તો,
ભરસો છઈ બૂલાવી આ ! વિરાગી શું ગયો ત્યાગી (૨)—હવે.

ઉદયભાણુ.

—:૦:—

પંથી પરદેશી ચિત સોંપી, હું આ ચા...લી,
સાખી { તસ્માને દીંગણાવવા, પડદે રાખી પ્રીત;
{ પુછ્યું પ્રવીણ પંથીએ, કોણ ગામની રીત.
શુભ સંદેશો લઇ સંચરજો, હું આ ચા...લી.
સાખી { મહા મહીનાહું આવડું, જંગલ મંગળ ગીત;
{ સમય વિનાનું બોલવું, ત્રણેની એક રીત.
જેલા મંડપ માંહી મળજો, હું આ ચા...લી.

ઉદયલાલ.

—:૦:—

બોલો મારા પ્રેમી પોપટજી બોલો બોલો, બોલો બોલો મેના બોલાવે,
બોલો રંગ રક્ષીયાજી ડોલો જરી ડોલો, ડોલો, ડોલો પ્યારી ડોલાવે.
મેનાં તારા વચનની વેણા વાગી, લાગી લાગી લલીત લેહ લાગી,
મેનાં વ્હાવી મેના કે, ના કહે, પણ જાગી, જાગી અજબ જોત જાગી.
પહેલાં પોપટજી પ્યારા રામજી સંભારો-વાહ ? મેના શું-સતી
સીતા વિસારો.

ચતુર મુગ્ધજી સીતા-રામ ઉચરાવો.....બોલો.
પોપટજી પાંખડું સોનાનું સમ્મવું, લાડીલી હું લાલચુ નથી કે લલચાવું.
સોને રૂપે શું બીડ મિતરની ભાગી.....લાગી.
રૂડા સુડાને રંગે રમાડું, પાંખે ઘાલીને ફળ મીઠાં ખવાડું,
ભાવના ભુખ્યા તમે શું ભાવી ભાવના ભુલાવે ?-બોલો.

સરદારબા.

—રાગ-ઉસ્તાદી—

બંસીવાલા આજેરે મારે દેશ, પ્યારી સામરી સુરત પ્યારો બેસ-બં.
આવન આવન કેહ ગયોજી, કર ગયો કોલ અનેક,
ગીજુતાં ગીજુતાં ધીસ ગઢ, મોરી આંગળીઆરી રેખ.
સાંવરીયા રસીલા સલુણા, પીયાને જીયાયે કર્યે નીશાર,
હમતો જોગી પ્રેમકેરે, પ્રેમ હુમારો દેશ
શુદ્ધ નહીં પાઈ પીયુકી, તબ લીયો આ વેશ.-બં.

જલસા સંગ્રહ.

—રાગ, પીલુ, પદ—

કીસીકા કૌન સંગાથીરે બાબા—કીસીકા.

જુઠીરે માયા જગત ભુલાયા, કહેત પુરાણકી પોથીરે-બા-કી.
દોલત દુનીયા માલ ખગનાં, માત પિતા સંગ નાહીરે-બા-કી.
આપહી આપે અકેલા રીંગનાં, હોતે મશાનકી માટીરે-બા-કી.

સુરદાસ લજન. —રાગ, પદ—

કયુરે નીંદભર સોયા મુસાફીર, કયુરે નીંદભર સોયા,
મનુસ દેહ દેવનકો દુર્લભ, જનમ અકારથ ખોયા-મુ०
ધનદારા જોખન મુત તેરા, વામે મન તેરા મોહ્યા,
સુરદાસ પ્રભુ ચલેહી પંથકો, પીછે નૈનુ ભરબર રોયા-મુ०

કળીર લજન. —રાગ કીરનન—

મુખડાં કયા દેખો દરપનમેં, તેરે દયા ધરમ નહીં મનમેં-મુ०
જેશી પુલ રહી પુલવાડી, આસ રહિત નીજ પુલમેં,
એક દીન એસી હો જાયગી, આક હોગી તનમેં.-મુ०
ચુવા ચંદન, અળીર અગરજ, શામે ગોરે તનમેં,
ધન જોખન દો ધડીકા સાથી, છુટ જાવેગા ક્ષણમેં-મુ०
કોડી કોડી માયા જોડી, સુરત રહે નીજ ધનમેં,
દશ દરવાજા બંધ રહે તો, રહે ગઈ સખહી મનમેં-મુ०
વાંસનકી એક નાવ લગાઈ, લે ચલે જંગલમેં,
ધરમી ધરમી પાર ઉતર ગયે, પાપી હુએ જલમેં;
કહત કળીરા સુનો બાઈ સાધુ, એ કયા લગ રહી મનમેં-મુ०

મીરાંબાઈ. —લજન, રાગ-ધનાશ્રી—

રામ રતન ધન પાયો મૈયારે, મૈકો રામ રતન ધન પાયો-મૈયા.
ખરચ્યો ન ખુટે, વાકો ચોર ન લુટે, દિન દિન હોત સવાયો-મૈયા.
નીર ન હુએ, વાંકો અગ્ની ન જાહે, ધરણુ ભર્યો ન સમાયો-મૈયા.
નામકી નાવ ભજનકી બતીયા, ભવસાગરસે તાર્યો-મૈયા.
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર શરણુ, ચરણુ કમળ ચીત લાયો-મૈયા.

ચાહુ જમાનો.

—સમય પ્રભાવ—

અવસરને વશ બસ થઈ રહેવું, દુઃખ આવે તે તો સેહવું,
દુઃખ આવે તે તો સહેવું, પ્રભુ ફેરે ફોને ફહેવું.—અ●
વેળા વશ સીતારામ થયા વનવાસી,
વેળા વશ દ્રૌપદી થઈ સેરન્ધ્રી દાસી—એથી શિક્ષણ લેવું.—અ●
વેળા વશ નળ નૃપ, ગયા જુગારે હારી,
ભટકી દમયંતી વનવન હાથ ખીચારી—છે ભાગ્ય પ્રખળ એવું.—અ●

બુદ્ધદેવ.

—ગઝલ—

દુઃખીને ડરાવે શાને, મરેલાને મારે શાને,
બળેલાને બાળે શાને, વૈરી વિધિ,
રીઝાવી સતાવે શાને, સતાવી રીઆવે શાને,
રીઆવી જીવાડે શાને, દયાના નિધિ.
શશિને કલંકો દીધાં ગુલાબો મનોહર કીધાં,
નિયંતા તે આવી શાને, અનિતી કીધી.—દુઃખી.
ચંદનને કુસુમનાં દીધાં, સાગર જળ ખારા કીધાં,
અમૃત કહી ઝેર દીધાં, જીવન અકારાં કીધાં;
રમણી હૃદયે આશા, નિરાશા દીધી.—દુઃખી.

બુદ્ધદેવ.

—લજન—

કાયા કાચ કુંપો, તું તો ચેતરે, હિણુ ભાગી હંસા;
અવિચળ પદ્મીને તું પેખરે, હિણુ ભાગી હંસા.—કાયા●
ઝાંઝવાનાં નીર સમજ આ, કાચી જીંદગાની તારી;
મમતા મુકી દે ને તું તારીરે, હિણુ ભાગી હંસા.—કાયા●

એ દિનના છે ધરજળ સઘળાં, એ દિન અહિં રહેવાનું છે,
 એ દિનનાં છે સગાસંબંધી, એ દિન સુખ લેવાનું છે.
 એ દિનનો છે પંખી મેળો, અતે ઉડી જવાનું છે,
 લોકો જેને દુનિયા કહે તે, એક મુસાફર ખાનું છે.—કાયા૦

મહાશ્વેતા કાઠંબરી.

—:૦:—

હમારી લાજ તમારે હાથ, ઓ નાથ નિભાવજેરે....હમારી.
 “સદ્ગુણ જ્ઞાન મુખ્યદ્વિ આપો, સતચિત આનંદ ડિરમાં સ્થાપો.”
 અગમ નિગમનો માર્ગ સુગમ બતલાવજેરે....હમારી
 ભક્તિ થકી ભવ બંધન તુટે, ડગલે ડગલે આયુષ્ય ખુટે,
 શ્રીધર અમ તન મનના તાપ સમાવજેરે....હમારી લાજ.

મહાશ્વેતા કાઠંબરી. —:૦:—

પતિ વીના પ્રેમદાના મનના, પુરાય ક્યાંથી કોડ,
 કહે સખી પુરાય ક્યાંથી કોડ?
 સરજન હારે સરજી જગમાં, નરનારીની જોડ. (૨)
 ષશુ પક્ષી વન વૃક્ષ નિહાળો—સૃષ્ટિ માંહે સઘળે જમ ભાળો,
 નાના મોટા જીવ જંતુમાં, પણ એવી નથી ખોડ—સ૦
 પતિ ભજ્યે પાતક સહુ ટળતાં, અખંડ સુખડાં સેજે મળતાં,
 પતિ વિના સાહેલી જગમાં, હરાય જીતી હોડ—સ૦

હાનવી માયા.

—:૦:—

જ્ઞાન મધુરાં ગાય રતિનાં રૂપે કામ લખવે,
 સ્નેહસુધારસ સીંચન કરતાં ધડી ધડી શરમાવે, મુજને એ મેહન ભાવે.
 વાત વાતમાં રીસ કરીને રોષ દોષ દર્શાવે,
 મમતાથી ષજો પડું તો, છતી શું લપટાવે—મુજને.

હરી કમાળી પૈસા લાવે પેટીમાંજ દખાવે,
 કુંચી કરમાં લ્યો શેઠાણી! કહી કહી બોલાવે.—મુજને.
 ઘર કુકડો થઇ ઘરમાં બેસી આજ્ઞા નિત્ય ઉઠાવે,
 ધરની દેવી કહી સહુણે સેવા સર્વ બજાવે—મુજને.
 પ્રેમ પુખ્તો પ્રેમ ભાગી તે પ્રેમસુધા પીવરાવે,
 પ્રેમેથી પરિભણુ આપી પ્રેમ ઝુલે ઝુલાવે—મુજને.

ઉમા દેવડી.

—:૦:—

છોડો છોડો છપીલા, જાઓ જાઓ હડીલા,

મારી લુટાશે નવલખ લાજ—છપીલા.

તમે મોટા પુરુષ મહારાજ, પાણી પહેલાં બાંધી લ્યોને પાજ—મારી.
 વાહ વાહ વચન રસીલા, તારાં નયન રંગીલા,

ગોરી ગાળે સર્વનું ગુમાન—રસીલી પ્યારી ગાળે
 લાગે જેને પ્રીતીનુંજ પાન, ગણે નાના મોટા સૌ સમાન.—ગોરી.

સાખી { કથન કથે જગમાં બધાં, વિરલા પાલણુહાર,
 પ્રીતિ ભગત ભામા સદા, વચન નિભાવનહાર.

મુકો મુકો માનુની ગુમાન, શાણા દાસી છું તારી સુખણ,
 ચાલો આવો ચતુર પ્રીય પ્રાણુ.—છોડો.

ધના ભગત

—ભજન—

રામબાણુ વાગ્યા હોય તે જાણે, ઓલ્યા મુરખ મનમાં ન આણે.
 કુવને વાગ્યાં, પ્રલહાદને વાગ્યાં, હરી ને બેઠાં ઠેકાણે,
 ગર્ભવાસમાં શુક્રેવને વાગ્યાં, એવું વેદ વચન પરમાણે—રામ.
 મોરદ્વજ રાજનું મન હરી લેવા, મહારો વા'લો આવ્યા જે ટાણે,
 લાઇ કરવત મસ્તક પર મેલ્યું, પત્ની-પુત્ર બેઠે તાણે—રામ.

મીરાંબાઈ ઉપર ક્રોધ કરીને, ઓળ્યો રાણોજી ખડક તાણે,
ઝેરના ખાલા મ્હારા ગીરધરલાલે, આરોગ્યા અમૃત ઠેકાણે-રામ.
નરસીંહ મ્હેતાની હુંડી શીકારી, બહાલે ખેપ બરી ખરે ટાણે,
આગળ સંત અનેક ઓધાર્યા, એવું ધનાભગત કિર આણે-રામ.

મીરાંબાઈ

●—રાગ ભજન—

કાનુડો શું બાણે મ્હારી પ્રીત, બાઈ અમે બાળ કુંવારારે-કા૦
જળરે જુમનાના અમે ભરવા ગયાતારે, કાનુડે આવીને છાંટયા
નીર, ઉડયાં છરરરરરરે-કા૦
શેરીએ ને શેરીએ અમે રમતા, ને ભમતારે, કાનુડે આવીને ખેંચ્યા
ચીર, ફાટયાં ચરરરરરરે-કા૦
પંદરાતે વનમાં બહાલે રાશ રમાડચારે, કાનુડે તાણી માર્યા તીર,
વાગ્યા ચરરરરરરે-કા૦

ભજનામૃત. — ભજન મીરાંબાઈ —

બલીહારી રસીયા ગીરધારી, સુંદર રચામ હો તજી અમને
મથુરાના વાસી, આવા ન બનીયેજી.
વાંસજડી વાગે બહાલા, ભણકારા વાગેને, વૃજ વાટ લાગે ખારી,-સુંદર
જમુનાનો કાંડો વાહલા ખાવાને દોડેને, અકળાવી દે છે મુને બારી.
વૃંદાવન કેરી શોભા, તમ વીણુ અમને તો, નવ લાગે હવે સારી.—સુ.
ગોવરધન તોળ્યો બહાલા, ટચલી આંગળીયેને અમ પર દોળ્યો ગીરધારી
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, શુદ્ધ પ્રભુ લેજો માહરી,-સુંદર

કબીર ભજન — રાગ ભજન પદ —

દયા ધરમ નહીં મનમેં. મુખડાં કયા દેખો દરપનમેં,
જાણકા એક નાવ બનાયા, છોડા સમંદર જલમેં,

નુગરા બેઠન વાલા કુબે, સુગરા તરગ્ગય ઉનમેં,—સુ.
 મુચ્છ સમારી પાધડી બાંધી, તેલ લગાવત તનમેં,
 કુંગરકા પાતી જોખનકા લટકા, કલગ્ગવેગા છીનમેં—મુ.
 ઓર કાયામાં ધાસ ઉગન હયે, ગાઆ છરત હયે ખનમેં,
 કહન કબીરા સુનોબાઇ સાધુ, રહ ગઇ મનકી મનમેં—મુ.
નરસીંહ મહેતો. —:૦:—

હવેમને હરીનામથી, નેહલાગ્યો(ર)બાંગીબીડબવનોમય ભાગ્યો—હવે.
 માયા મંદીર મારે મનથી મેં મુક્યાને, ઇન્દ્રીની ઓળખાણ મુકી (ર)
 હેમ હીરાથી હાર મહેલા, તે પર ચાલ્યો થુંકારે—હવે.
 કોના સુત તાત, કોના માત વ્રાત, સરવે સ્વાર્થના સગપણ રાખે,
 પ્રાણ ગયા પછી, પાસે ન આવે, કાઢો કાઢો મુખથી બાખેરે—હવે.
વીર કુણાલ. —:૦:—

હું તો વીધ વીધ રંગ ખનાવું નેન નચાવું;
 ને લલચાવું મારા—કંથને; વશ કરવા.
 રીસ કરી જોડું આડી આંખે, ભૂમિ ખણતી શરમાતી,
 હારે સખી લળી લળી હું લચકાતી—
 મનાવતાં પણ હું મરડાતી, છણકે છટકી જાતી;
 કહે માફ કર કાલાવાલા, કરતાં હું હરખાતી.
 હારે સખી હસી હસીને ખસી જાતી;
 પમે પડે જ્યાં પ્રીતમજી, ત્યાં પાણી પાણી થાતી.—
જગતસિંહ. —:૦:—

જણા કરમર વરસે મેહ ભીંજે મારી ચુંદડલી.
 એવો નંદકુંવરસું નેહ, ભીંજે મારી ચુંદડલી,

હંચા અવાશ એ અલખેલાનાં, નીચે અમારી મેડીરે,
સુતી હતી હું રંગ ભુવનમાં, સાન કરી સીદ તેડી.—ભાંગે.
દગમગ દાદુર મધમધ મોરલા, ચાતક થયા નમેરીરે,
વીજળીના વેગના ભયને ત્યાગી, આવી ઉભી આ ઝેરી.—ભાંગે.

કંસવધ.

—ગરબો—

જમુનાને તીરે જાદુવાલે, સખી બંસરી બજાવી,
નંદલાલે વ્હાલે ચિત 'ચોરી મને બાવરી બનાવી.
જૂલાવી માઈ જ્ઞાન સાન કહાન ગયો હાંહાં,
મને મોરલીએ મોહીની ઉપજાવી.—જમુના.

સાખી { સુંદર છપ્પી જોઈ છેલની, ઉપજાવંતર પ્રીત;
{ નટવર ગિરધર શ્યામમાં, ચાંદયું માઈ ચિત.

નયન નેહ નયાવ્યાં વાલીડે સખી મુખ મલકાવી,
છુપી છુપી કરી સાન, મને લીધીરે લોભાવી,
ન ભાવે જ્ઞાનપાન નિંદ ન આરે હવે, લગન લલનાએ પ્રેમની લગાવી.

સાખી { વીરજી થકી વિધાયલું, અંતર અતી અકળાય;
{ અળગો રહે અલખેલડો, શુ કઈ સખી ઉપાય.—જમુના

અખજોનાં બંધન.

“લજન”

જાના હે જાના, સખકો હે જાના,
મોહન જસમે પહેચાના, ફિર નદિ આના જાના—ટેક.
કાયા ધડ કચ્ચા ભાઇ, અમા બાદલકી છાઇ,
લડકા લડકી લુગાઇ, સ્વારથકી હે સગાઇ, મત હોના દિલગીર—
માલ ખજના મયના હાથી, ઘોડા ઝોર સમયાના,

સળકો છોડ અફેલાલી જના, આવે પરવાના;
જળ એકલુ ન ચલે ખ્હાના, ચલતી નહીં તદખીર.—ટેક.

સતી દ્રૌપદી.

—:૦:—

ધરો કાંઈ હિત શિખામણુ ધ્યાન, ગર્વથી નથી નાથ કલ્યાણ,
કુસંપે રણ્યું કોણુ આરામ, મેળવ્યું કોણુ મહીમાં માન.
અભિમાન પવન છે મોટો, હેઠગ ઉડી ખાઈ.....
ચડ્યા પડ્યા તે નર પછડાયા, છરમાં ગયા છુંદાઈ-ધરો૦
લંકા સરખો ગઢ દૂર્ધટ ને સમુદ્ર સરખી ખાઈ,
લંક પતિ પણ લંક ન લાયો, રણમાં ગયો રોળાઈ.
હિરણ્યાક્ષને—હિરણ્યકશ્યપુ, એ જાપરજંગ એ ભાઈ,
નૃસિંહ રૂપે નખે વધેર્યો, માને ગયા મરડાઈ.....ધરો૦

સરસ્વતીચન્દ્ર.

—:૦:—

પ્રિતી કરીશું તરછોડી પરદેશી.....હાં છોડી પરદેશી, (૨)-પ્રિતી.
ડંશ દઈ અહો ભ્રમર કુમુદને, હો છોડી પરદેશી હાં છોડી (૨)-પ્રિતી.
પુરી પંખીણી, પ્રેમ પીંજરમાં, આખર પાંખ મરોડી પરદેશી,
હાં મરોડી પરદેશી.....મરોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
ત્યાગી કુમુદ વન, ભટકી ઓ ભમરા, આવ્યો અહીં શું ફરી દોડી,
હોડીજ હોડીજ, પંખી મુશાકર રેન રહી છે, હવે થોડી પરદેશી,
હાં થોડી પરદેશી.....હાં થોડી પરદેશી.....પ્રિતી.

શવ-કુશ.

—વૈરાગ્ય, ભજન, રાગ-પદ—

જોને જરી જાગી મુરખા, જોને જરી જાગી,
અસ્થા સુતો શું અલાગી ! શવ ! જોને જરી જાગી.

સગાને સંજંધી તહારાં, સુખનાં છે ખેલીરે. [૨]
 ઠેલી મેલી જનશે દુખમાં રડતોજ ત્યાગી—અલ્યા સુતો શું.
 કાયાની માયાને તહારી, કર તું વિખુટીરે [૨]
 કુટી ખુટી સાંધનારો નથી કે વિરાગી—અલ્યા સુતો શું.
 મ્હાઈં આ મ્હાઈં છે માની, ગુમાની શું થાતોરે [૨]
 જતો હરખાતો માતો જનશે હામ ભાંગી—અલ્યા સુતો શું.

સતી તોરલ.

—ભજન—

એક દીન એવો આવશે, જે રૂઢીયામાં સૌકિના સાહેરે,
 સગા મીત્રના કારણે વીરા કોઇનું જોર નવ સાહેરે.
 કાઢો કાઢો એને સડ કરે વીર, જાણે જન્મયા નોતારે,
 ઘટનો ધુંધટ દુર કર્યો ત્યારે રોક્યા દશ દરવાજારે.
 આરે કાયાનો ઘટ ઘેરીઓ ત્યારે, રોક્યો દેહનો રાજારે.—એક.
 સોજ વરસની સુંદરી તે ઉભી ટગમગ ગુવેરે,
 આરે કાયામાં હવે કાંઈ નથી ત્યારે ઉભી ધુસ્કે રૂવેરે.
 એની વળામણ શેરીયે માત ઝાંપેથી વળશેરે,
 સગાં સગાં તમે શું કરોરે, સગાં વળાવીને વળશેરે;
 સગાં તે વન કેરાં લાકડાં તે ભેગાં આવી બળશેરે.—એક.

સરોજની.

—ભજન—

કાજ નહિં છોડેરે, કાઝા થાને મથીને મરો.
 પાપી બ્રમણા કાજેરે, ઘોળાં કાળાં શીદને કરો.
 મન જાણુ છો ? મેં કર્યું કે, પણ કરનારો છે કોય;
 આદર્યા અધવચ રહે ને, હરી કરે સો હોય,
 મિથ્યા વૈભવ માટેરે, નિંદ્ય ગુહ્મી શીદને કરો.—કાજ૦

નહી સમજો કાળ રાય ત્યગ, રંકે સર્વને ખાય;
ખાંધી મુઠ્ઠીએ આવેલાં, સૌ ખાલી હાથે જાય,
કરશે તેવું ભરશે ? પરમેશ્વરથી જરી તો ડરે —કાળ
ખોડાણો —વૈરાગ્ય ભજન—

જુહું જુહું જગત ખરું જાણ્યું મારે.
જુહી જનની, જુહી જાયા, જુહી મોહ ભરેલી માયા,
કાય કુપો છે કાળા, મમતા તાણું મારે.
ગગને જામે વાદળ ગોટો, પાણીમાં પ્રગટે પરપોટો,
ખેલ વિદ્યતા ખોટો—સાચો જાણું મારે.
મારું મારું કરનાં મરતાં, દ્રવ્ય કાજ પાપે નહીં ડરતાં,
મેલી ચાલ્યા દામ ખમ્મનો ખાણું મારે.
જુહી જાણો જગતની બાજી, આતશબાજી જરો ગાજી.
અતે સૌને સોવું છે, સ્મશાન મારે.

સતી તોરલ. —ભજન—

જેસલ કરી લે વિચાર, માથે જમ કરે માર,
સ્વપ્ના જેવો સંસાર, તેળાંદે કરે છે પોકાર.
આવોને જેસલરાય આપણું મળીયે,

ખરા સંત હોયે ત્યાં જઈ ભળીએજી ?
આ ભવ આવીયો અવતાર માથે સદ્ગુરુ ધાર,
નવું ધણીને દરબાર ખેડી હિતારે ભવપાર—આવોને.
આતી એરણુમાં ઓરાય, માથે ધરણુ કરે ધાય,
કુટે ફેફટીઆં કહેવાય, સાચાની ખરે ખબરું થાય.—આવોને.
નવલખ કોથળીઓ બધાય, ત્યારે ગાંધીડો કહેવાય,
હિરા માણેક હાટે વેચાય, તેનાં મુલ મોઘેરાં થાય.—આવોને.

નિત્ય નિત્ય ઉડી ન્હાવા જાય કોયલા ઉજળા ન થાય,
 બેઠેા ગુણિકાનો તે તો ખાપ કોને કહેવા જાય.—આવોને૦
 દેખા દેખી કરવા જાય, એ નર અધુરીયા કહેવાય,
 હાથમાં દીવો લઇને છતી આંખે કુવે પડવા જાય.—આવોને૦
 એવી ચાર જુગની વાણી સતિ તોરલ દેવી ગાય.—આવોને૦
રાગ સાજ સંગ્રહ—હનુમાન સ્તુતિ—

ધન ધન મહાવીર બજરંગ, રાવણુ લંકે જલાને વાલે.
 આજા રઘુનંદનકી પાપ પહુચે ગઠ લંકામેં આય;
 કોષિત હો દી આગ લગાય, રામકે કામ બનાને વાલે.—ધન.
 રાવનકી બાટીકા ઉજરી, મારા અક્ષય કુમાર સુરારી;
 ફસ ગયે બ્રહ્મ પાશ એકવારી, લીલા લલિત દીખાનેવાલે.—ધન.
 ચઢી દુમ અશોકપર હર્ષાય, દિન્હી ઝટ મુદ્રિકા ગિરાય
 ચરનન ગિરે સિતાકે આય, પિયાકી બજર મુનાનેવાલે.—ધન.
 શકિત મેધનાદ ને મારી, બ્યાકુલ ભયે લક્ષ્મન બલધારી;
 લાયે સંજીવની સુખારી, લક્ષ્મન પ્રાણ બચાને વાલે.—ધન.
 માયા રચ અહિરાવન ધાય, જપ્પ હર લે ગયા દેવો ભાય;
 રામકે લક્ષ્મન સહિત ઉઠાય, જાય પાતાલમેં લાનેવાલે.—ધન.
 દુષ્ટોકો મારો તત્કાલ, બકતોંકા કરિયે પ્રતિપાળ;
 શરણાંગત દિજ મન્ત્રીલાલ, ધન બિવા બલપાનેવાલે.—ધન.

સતી તોરલ.

—લજન—

પાપ ત્હારં પ્રકાશ જાડેજ પાપ ત્હારં પ્રકાશરે,
 ત્હારી બેડલીને ખુડવા નહિ દડેં જાડેજરે—તોરલ કહે છે.

હરણ હર્યા લખચાર તોરલ દે હરણ હર્યા લખ ચારે,
 કંછક વનમ્ભા મગલા મારીયા, તોળાંદેરે એમ જેસલ કહે છે
 કર્મ ત્હારાં સંભાર જડેજી ધર્મ ત્હારો સંભારે-તારી બેડલી.
 લુટી કુંવારી જન સતિ નારી, લુટી કુંવારી જનરે,
 સાત વીશું મોડઅંધ મારીયા તોળાંદેરે, એમ-જેસલ કહે છે.
 ધર્મ ત્હારો સંભાળ જડેજી ધર્મ ત્હારો સંભાળે-તારી બેડલી.
 તોડી સરોવર પાળ, સતિ નારી તોડી સરોવર પાળે,
 ભાઈ ભાભીને મેં મારીયાં તોળાંદેરે એમ જેસલ કહે છે.
 કંછક પરમાર્થ કર જડેજી કંછક પરમાર્થ કરે-તારી બેડલી.
 માથાના જેટલા વાળ સતિ નારી માથાના જેટલા વાળે,
 એટલાં કુર્મો મ્હેં ક્યાં તોળાંદેરે એમ-જેસલ કહે છે.
 પાપ તારું પ્રકાશ જડેજી પાપ ત્હારું પ્રકાશરે;
 વિનવે જેસલરાય સતિને વિનવે જેસલરાય,

મારી બેડલી ઉતારો ભવ પાર, સતિ-મારી.

સતી તોરલ.

—:૦:—

જીવન દિન ચારતું ચટકું નકામો મોહમાયાનો,
 ઉડી જવું આહા અંતે કરીને ત્યાગ કાયાનો.
 થતાં દરખાસનો ડોકો રહે નાં ગર્વ બંકાનો;
 શુરાનો પણ સમય આવે સમાધિમાં સમવાનો.
 અરેરે ક્યાં માયાનો નકામો મોહ સંસારે,
 શુભે યાત્રી છતાં યાને ધારાથી ઢોંગ ડાઘાનો.

આમેશ્વેન રેકડં ગાનાર. રા. નાથુલાલ.

રાગ-ગરબો.

પાતળીતા	પાલવ	મેલોરે,	પાય	પડું રે
અલબેલા	અળગા	રહોનીરે	પાય	પડું રે
છેગાળા	છેડો	મેલોરે	પાય	પડું રે

વ્હાલાજી મારા, મહીની, મહુકી મારી પૂટી (૨)

આ કંઈ મોતનમાળા તુટી (૨) રે પાય પડું છું.-પાતળીયા.

વ્હાલાજી મારા કંસનું રાજ નથી રહું. (૨)

કોઈ જઈને કહેશે કુંડું (૨) રે પાય પડું છું.-પાતળીયા.

વ્હાલાજી મારા, ઝગડો ઝાઝો નવ કીજે, (૨)

તુંને દાણ શાનુ દીજે (૨) રે પાય પડું છું.-પાતળીયા.

વ્હાલાજી મારા દયાનો પ્રિતમ છે સોહાગી; (૨)

મને તારી માયા લાગી (૨) રે પાય પડું છું.-પાતળીયા.

વિરાટ-પદ. રાગ ઉસ્તાદી લજન.

વરતન મુખસે કીયો ન જાય તેરો રાંધા કીશન મુરારી.

ફાગન મેં જામ હોરી ખેલન, ખીહરત કુંજ ખીહારો.

શ્રીદાખન્દકી કુંજ ગલીમેં, બહોંઆ પકડ રંગડારી,

કોલમેં આકર બવેં ચલકર, તખ બોલી શ્રીજનારી.

મત રંગ ડારો લાજ ધરો તુમ, હમહય નાર કુંવારી,

તુમ હો નીરલજ હમ નહી અયશે મુખસે સુનોગે ગરી—

(તખ) ફગવા લીયે ખીન-જાને ન દુંગા હસકે-ખુલા મુરારી,

અય કહાં જાઓ બચો મોરે આગે ભર મારી પીચકારી,

કહેને લગી સખ હાત જોડ અય ગોકુલકેરખવારી,

તુમરે પ્રેમમેં બની હમ મુરખ, અંગીઆ બીજ ગઈ સારી,

અબતો છોડ દો ચીર હમારે તુમ જીતે હમ હારી.

તેયાર છે !   તેયાર છે !!   તાકીદ મંગાવો
— વહેલો તે પહેલો —

સુંદર ૧૬ ચીત્રો અને લોકપ્રીય સેંકડો ગાયનોથી ભરપૂર
ઉપરાંત પાના રંગબેરંગી ફેન્સી પુઠું છતાં કીમત ૬
એક રૂપીઆ પોષ્ટેજ અડગ.

અતી લોકપ્રીય ગરબીઓ, દાણલીલા વીગેરેથી ભરપૂર દરેક મહત્ત્વ
કુટુંબમાં રાખવા લાયક સ્ત્રી, બાળક, બાળકીઓને બહુજ ઉપયોગી
સુંદર ચીત્રવાળું પુઠું એશી પાનાની બુક છતાં કીમત
૬૨ આના પોષ્ટેજ જુદું.

હું જમાન અને યુજરાતી હરદેમાં ગઝલ કવ્યાલીનો મોટામાં
સંગ્રહ જાણીતા શાયરોનાં બેમુલ ગૌહરોથી ભરપૂર કળાના નમૂના
રંગબેરંગી પુઠું, છતાં કીમત ૬૨ આના પોષ્ટેજ જુદું.

ત્રણે બુક બેગી મંગાવનારને પોષ્ટેજ માફ
આ તથા એ શીવાય બીજાં સારાં અને સરતા પુસ્તકો મળ

સુરત-બરાનપુરી બાગળ, બાજીવાળી પોળમાં આવેલાં શ્રી અન
બંધુ પ્રી પ્રેસમાં ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ નાયકે જાપી

